

Tlačová správa

Luxemburg 28. februára 2017

Podpora EÚ pre subsaharskú Afriku na vytváranie vládnych príjmov „zatiaľ nie je účinná“, konštatujú audítori

Podľa novej správy Európskeho dvora audítorov podpora EÚ na pomoc krajinám v subsaharskej Afrike pri vytváraní väčšieho objemu domácich príjmov zatiaľ nie je účinná, čo je spôsobené nedostatkami v spôsobe jej vykonávania. Audítori našli priestor na zlepšenie v súvislosti s navrhovaním operácií podpory, podmienkami pre platby, ako aj s politickým dialógom s príslušnými krajinami.

Vytváranie vládnych príjmov z domácich daní či z iných zdrojov („mobilizácia domácich príjmov“) je rozhodujúcim faktorom pre udržateľný rozvoj a predstavuje preto prioritu rozvojovej politiky EÚ. EÚ podporuje mobilizáciu príjmov rôznymi spôsobmi vrátane rozpočtovej podpory. Celková výška tejto podpory od roku 2012 do apríla 2016 dosiahla 4,9 mld. EUR, pričom podiel určený pre subsaharskú Afriku tvoril 1,7 mld. EUR.

Audítori preskúmali, ako Európska komisia využívala zmluvy o rozpočtovej podpore na mobilizáciu príjmov v deviatich krajinách subsaharskej Afriky s nízkymi a nižšími strednými príjmami: Kapverdy, Stredoafrická republika, Mali, Mauritánia, Mozambik, Niger, Rwanda, Senegal a Sierra Leone. Zistili, že prístup Komisie viedol k lepším požiadavkám na posúdenie potrieb, no nedostatky vo vykonávaní zabránili plnému využitiu potenciálu zmlúv o podpore a Komisia ich nevyužívala účinne.

„Mobilizácia domácich príjmov je pre medzinárodnú rozvojovú komunitu prioritou,“ uviedla Danièle Lamarque, členka Európskeho dvora audítorov zodpovedná za túto správu. „Podporu EÚ však oslabujú nedostatky súvisiace s jej navrhovaním a vykonávaním a zložité miestne podmienky.“

Audítori tvrdia, že Komisia pri navrhovaní svojich operácií rozpočtovej podpory nevenovala mobilizácii príjmov dostatočnú pozornosť. Hoci v spolupráci s ostatnými darcami systematicky posudzovala politiky partnerských krajín v oblasti príjmov a ich správu, nie vždy to bolo plnom rozsahu: posudky sa nevenovali niektorým základným aspektom, ako je daňová politika a správa jednotlivých krajín, a nehodnotili sa ani kľúčové riziká súvisiace s oslobodením od daní a ich výberom ani s príjmami z prírodných zdrojov.

Len v piatich z 15 zmlúv, ktoré boli predmetom auditu, podmienila Komisia vyplatenie rozpočtovej podpory zavedením konkrétnych reforiem. Podmienkami sa nie vždy účinne podporili reformy, pretože už boli

Účelom tejto tlačovej správy je prezentovať hlavné body osobitnej správy prijatej Európskym dvorom audítorov. Úplné znenie správy je uverejnené na webovej stránke www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – hovorca

Damijan Fišer – zamestnanec tlačového oddelenia

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

T: (+352) 4398 47063 M: (+352) 691 55 30 63

T: (+352) 4398 45410 M: (+352) 621 55 22 24

bud' dosiahnuté, boli príliš ľahko dosiahnuteľné alebo sa ich plnenie nedalo vynútiť. V žiadnom type zmlúv o rozpočtovej podpore sa dostatočne nevyužívali podmienky týkajúce sa mobilizácie príjmov.

Jedným zo základných prvkov rozpočtovej podpory je politický dialóg medzi Komisiou a príslušnými krajinami, ktorý by podľa samotnej Komisie mal byť zameraný na otázky domácich príjmov. Stratégia dialógu s jasne vymedzenými cieľmi je kľúčom k sledovaniu pokroku a riešeniu zásadných problémov. Takáto stratégia však nebola nikdy vypracovaná, a to ani v krajinách, kde Komisia identifikovala špecifické problémy, ktoré je potrebné riešiť. To značne sťažilo monitorovanie. Kontrolované zmluvy o rozpočtovej podpore EÚ zahŕňali veľmi málo financií na riešenie kapacitných potrieb, a to aj napriek tomu, že ich naplnenie je zásadne dôležité pre zabezpečenie účinnej mobilizácie príjmov v subsaharskej Afrike. A pri audite sme napokon zistili aj skutočnosť, že chýbali vhodné monitorovacie nástroje, ktoré by poskytli dôkazy o tom, že rozpočtová podpora prispela k zlepšeniu mobilizácie domácich príjmov. Audítori odporúčajú Komisii:

- posilniť posúdenia mobilizácie domácich príjmov a analýzu rizika,
- pri stanovovaní špecifických podmienok vyplatenia podpory viac zohľadňovať mobilizáciu domácich príjmov,
- posilniť informovanie prostredníctvom správ o využívaní rozpočtovej podpory na zlepšenie mobilizácie domácich príjmov,
- posilniť politický dialóg v tejto oblasti,
- posilniť využívanie rozvoja kapacít na mobilizáciu domácich príjmov,
- lepšie vyhodnocovať, ako mohli operácie rozpočtovej podpory prispieť k zlepšeniu mobilizácie domácich zdrojov.

Poznámky pre vydavateľov

Zvýšená mobilizácia domácich príjmov znižuje závislosť od rozvojovej pomoci, vedie k zlepšeniu verejnej správy, keďže daňoví poplatníci zvyčajne od vlády vyžadujú, aby sa zodpovedala, a je základom budovania štátu.

Rozvojové krajiny, a najmä hospodárstva s nízkymi a nižšími strednými príjmami, však čelia pri mobilizácii príjmov značným ťažkostiam. Pomer daní k HDP sa v týchto krajinách pohybuje od 10 do 20 % v porovnaní s 25 až 40 % v rozvinutých krajinách. Narážajú na špecifické výzvy, ktoré ovplyvňujú možnosť zvýšenia daní a ostatných príjmov: rozšírená chudoba a negramotnosť, ťažko zdaniteľné skupiny v poľnohospodárstve produkujúcim pre vlastnú potrebu a v neformálnom hospodárstve, problematické účtovníctvo v súkromnom sektore, nefungujúci právny štát a vysoký výskyt korupcie, ako aj slabá administratívna kapacita.

Osobitná správa č. 35/2016 „Využívanie rozpočtovej podpory na zlepšenie mobilizácie domácich príjmov v subsaharskej Afrike“ je dostupná na webovej stránke eca.europa.eu v 23 jazykoch EÚ.